

Borsa Csaba

Egy schengeni értékelés margójára

Remarks to a Schengen evaluation

Absztrakt

A schengeni szabályok létezése az Európai Unió egyik legnagyobb vívmánya, amely biztosítja a szerződő tagállamok közötti szabad mozgás jogának érvényesülését. Magyarország koherens álláspontja, hogy elsődlegesen a migrációt kibocsátó országokban, másodlagosan pedig a külső határok ellenőrzése során kell kezelni a migrációs helyzeteket, és a szabad mozgás jogával rendelkező személyeknek pedig biztosítani kell a jog zavartalan gyakorlását a belső tagállami területeken. Feszítő kérdéskör még az, hogy az EU külső határain milyen új módszerek garantálják, hogy a belső biztonság ne sérüljön, és a szabad mozgással érintett térségbe csak olyan személyek léphessenek be, akik a megfelelő ellenőrzéseken átestek a külső határok átlépése során. A fenti bevezető tükrében kell megítélni a jelenleg megvalósuló schengeni értékelő mechanizmust, annak hatékonyságát és nem mellesleg fejlesztő hatását. Az Európa Tanács 1053/2013/EU rendelete célként fogalmazza meg az értékeléssel kapcsolatban, hogy annak ellenőrzése szükséges, teljesülnek-e a schengeni vívmányok, valamint az alkalmazásukhoz szükséges feltételek azokban a tagállamokban, amelyek csatlakoztak a szerződéshez. Magyarországon – a 2013-at követően – 2019-ben került sor a tervezett komplex schengeni értékelés végrehajtására. A végrehajtott ellenőrzések tapasztalatairól általánosságban elmondható, hogy a szárazföldi, a légi és a vízi modulokban Magyarország rendelkezik előzetes ellenőrzési je-lentéssel, amelyben az értékelő bizottság nem állapított meg schengeni normát sértő gyakorlatot, és több esetben azonosított jó gyakorlatokat, amelyek más schengeni tagállamoknak is mintául szolgálnak. Összességében megállapítható, hogy az ellenőrzésben érintett magyar rendvédelmi szervek jól teljesítettek a schengeni értékelés kapcsán, és nemcsak az ellenőrzés időpontjában, hanem a napi tevékenységük során is biztosítják a schengeni normák érvényesülését.

Kulcsszavak: Európai Unió, schengeni szabályok, migráció

Abstract

The existence of the Schengen rules is one of the greatest achievements of the European Union, guaranteeing the right of free movement among the Member States. Hungary's coherent position is that migration situations should be handled firstly in the issuing countries, secondly at external borders, and those persons who have the right to free movement need to have guaranteed the uncontrolled right of the free movement in the internal territories of the Member States. A tense question is what kind of new methods will be used at the EU's external borders to ensure that internal security will not be compromised and exclusively those persons have passed the external borders who fulfilled the appropriate controls required. The Schengen evaluation mechanism has to guarantee the transparency of the system and provide a common approach among the member states. The basic regulation of the evaluation methods is 1053/2013/EU Council Regulation. After 2013 the next evaluation was implemented in 2019 in Hungary and the main outcome of the control was that Hungary is able to provide the safety of the external borders and some best practices was identified, this could be an example for the other member states also.

Keywords: European Union, Schengen rules, migration

„Ha a schengeni rendszer elvész, az állampolgárok Európája a ma ismert formájában eltűnik. [...] Schengen a megoldás, nem pedig a probléma része”

Carlos Coelho

Bevezető

A schengeni szabályok létezése az Európai Unió egyik legnagyobb vívmánya, amely biztosítja a szerződő tagállamok közötti szabad mozgás jogának érvényesülését mind a saját, mind a térségben tartózkodási joggal rendelkező harmadik országbeli állampolgárok számára. Napjainkban jelentős vitákat generál a 2015-ös migrációs válságot követően az egyes tagállamok által bevezetett, úgynevezett belső határokon visszaállított ellenőrzés időbeli korlátlanága, az illegális migráció jelentette fenyegetések tagállami szintű kezelése, valamint az éppen aktuális koronavírus tekintetében bevezetett utazási korlátozások gazdasági-társadalmi hatása. Hat schengeni övezetbe tartozó ország – Ausztria, Németország, Dánia, Svédország, Franciaország és Norvégia – 2015-ben visszaállította a belső határellenőrzést a rendkívüli migrációs körülményeknek köszönhetően. A szigorítás jelenleg is fennáll – sőt a hivatkozott járványügyi helyzetre tekintettel

jelentősen ki is bővült –, holott a hatályos szabályok szerint erre csak két évig lenne lehetőség. Az Európai Parlament 2018. április 4-én szavazott álláspontról, amely szerint a határellenőrzés ideiglenes visszaállítása utolsó lehetőségként merülhetne csak fel. A képviselők a jelenlegi szabályok módosítását kérik, amelynek értelmében a határellenőrzések első időszakát hat hónapról kettőre csökkentenék, a meghosszabbítás idejét pedig a jelenlegi maximum két év helyett egy évben állapítanák meg. Az Európai Parlament (továbbiakban Parlament) és az Európai Tanács 2019-ben kezdett tárgyalni ezekről a kérdésekről, de a kompromisszum eddig még nem született meg. Ez a 2019-ben megválasztott új Parlament feladata lett. E témakörben elsődlegesen fel kell tennünk a kérdést, hogy mely körülmények igazolnák ténylegesen a határellenőrzés visszaállítását a belső határokon? A válasz pedig az, hogy olyan rendkívüli helyzetek, mint a jelentős sport és politikai események vagy nagy migrációs hullámok, ahogy azt néhány évvel ezelőtt is tapasztaltuk. Magyarország koherens álláspontja ebben a kérdésben, hogy elsődlegesen a migrációt kibocsátó országokban, másodlagosan pedig a külső határok ellenőrzése során kell kezelni a migrációs helyzeteket, és a szabad mozgás jogával rendelkező személyeknek pedig biztosítani kell a jog zavartalan gyakorlását a belső tagállami területeken. A Migrációkutató Intézet szerint jelenleg a legnagyobb probléma, hogy a Közel-Kelet ismételt destabilizálódása *„egyre távolabb tolja azt az idilli állapotot, amelyben a migrációs szempontból kibocsátónak számító országok a békés fejlődés útján teremtenék meg azokat a feltételeket, amelyek között túlnépesedő társadalmak otthon is megtalálják a számításukat, és ennek következtében nem indulnak újtukra, hogy szerencsét próbáljanak a világ más területén.”* (URL2) A másik feszítő kérdéskör pedig az, hogy az EU külső határain milyen új módszerek garantálják, hogy a belső biztonság ne sérüljön, és a szabad mozgással érintett térségbe csak olyan személyek léphessenek be, akik a megfelelő ellenőrzéseken átestek a külső határok átlépése során. A jelenlegi uniós szabályozási tervezet erre három javaslatot dolgozott ki. Az egyik az Európai Utasinformációs és Engedélyezési Rendszer (ETIAS) bevezetése, amely szerint 2021-től a nem vízumköteles harmadik országok utazóinak beutazási engedélyt kell kérniük, mielőtt belépnének az EU-ba. Az ellenőrzési rendszer célja, hogy kiszűrje azokat, akik biztonsági kockázatot jelentenek a tagállamok számára.

Hogyan működik majd az engedélyezés?

Ahogy az Egyesült Államokban, Kanadában és Ausztráliában is használt hasonló rendszereknél, az ETIAS esetében is a nem vízumköteles országokból érkező utazóknak egy elektronikus űrlapot kell kitölteniük online, mielőtt

megérkeznének az EU-ba. A személyes adatokon és nemzetiségen kívül az utazási iratok másolatát is le kell adniuk, illetve válaszolniuk kell többek közt büntetett előéletre és háborús övezetben való tartózkodásra vonatkozó kérdésekre is. A tagállamok határőrsége megtagadja a belépést azoktól, akik bármilyen biztonsági, bevándorlási vagy egészségügyi kockázatot jelentenek.

A másik az úgynevezett Entry-Exit System (EES). Az Európai Tanács 2017. november 20-án elfogadta a határregisztrációs rendszerről szóló rendeletet, valamint a Schengeni határellenőrzési kódexnek a határregisztrációs rendszer tekintetében történő módosításáról szóló rendeletet. *„Külső határaink szigorú ellenőrzése elengedhetetlen a schengeni térség megfelelő működéséhez. A határregisztrációs rendszer hozzájárul majd a külső határok ellenőrzésének és a túltartózkodók azonosításának javításához, valamint a terrorizmus elleni küzdelem erősítéséhez.”* (URL3) A rendszer segítségével rögzíteni fogják a schengeni övezet külső határait átlépő, EU-n kívüli állampolgárok be- és kiutazására, valamint beléptetésének megtagadására vonatkozó adatokat.

A határregisztrációs rendszer elősegíti majd, hogy:

- a határforgalom-ellenőrzés az utazók engedélyezett tartózkodási idejének automatikus kiszámítása révén zökkenőmentesebb és hatékonyabb legyen;
- szisztematikusan és megbízhatóan meg lehessen állapítani, kik azok, akik túllépik az engedélyezett tartózkodási időt;
- javuljon a belső biztonság és hatékonyabb legyen a terrorizmus elleni küzdelem, ugyanis lehetővé teszi a bűnüldözési hatóságoknak az utasok korábbi utazásainak lekérdezését.

Természetesen érdemes megjegyezni, hogy a tervezett rendszerrel teljes hasonlóságot mutató Határellenőrző és Regisztrációs Rendszer (HERR) már hosszú ideje létezik Magyarországon, és felvetődik a kérdés, miért tartott ilyen sokáig a felismerés, hogy ilyen rendszert ne csak tagállami, hanem egész uniós szinten is alkalmazzanak? A harmadik – jelenleg már hatályban lévő – újítás az úgynevezett szisztematikus határellenőrzés bevezetése. A szisztematikus határellenőrzés bevezetésének alapja az volt, hogy a titkosszolgálati jelentések alapján körülbelül ötezer uniós állampolgár csatlakozott a külföldi terrorista csoportokhoz (például ISIS), és a csoportok eszkalálódása, illetve egyéb okok miatt ezen személyek jelentős része vissza kíván térni Európába. A visszatérők szinte kivétel nélkül csatlakoznak európai radikális csoportokhoz abból a célból, hogy ott kövessenek el terrorcselekményeket. A közeljövő negyedik nagy – schengeni érárt érintő – fejlesztése az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökség (Frontex) bővítése. A Frontexet – a Külső Határok Igazgatásáért Felelős Európai Ügynökség néven – 2004-ben alapították, hogy segítse az EU tagállam

mait és a schengeni társult országokat a szabad mozgás uniós területének külső határai védelmében. EU-s ügynökségként a Frontexet az uniós költségvetésből, valamint a schengeni társult országok hozzájárulásából finanszírozzák. 2016-ban az ügynökséget kibővítették, korszerűsítették és Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökséggé nevezték át, kibővítve szerepkörét a migráció ellenőrzéséről a határigazgatásra, és egyre nagyobb felelősséget ruházva rá a határokon átnyúló bűnözés elleni küzdelemben. A kutatás-mentés hivatalosan is része lett megbízatásának, amennyiben ilyen helyzetek merülnek fel a tengeri határőrizet keretében. Mint említettem az elmúlt években példátlan számú menekült és gazdasági migráns érkezett az unió külső határaihoz, ezért az Parlament javaslatára 2027-ig tízezer főre növelik az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökség tisztségviselőinek számát, továbbá határozottabban lépnek fel azon nem uniós állampolgárok visszaküldésében, akiknek nincs joguk az Európai Unióban való tartózkodásra. A Frontex egyrészt az ügynökség által alkalmazott személyzetből áll majd, másrészt az uniós tagországok által kötelezően kirendelt tisztségviselőkből.

Schengeni értékelési mechanizmus

A fenti – talán hosszúnak tűnő – bevezető tükreben kell megítélni a jelenleg megvalósuló schengeni értékelő mechanizmust, annak hatékonyságát és nem mellesleg fejlesztő hatását. Álláspontom szerint minden értékelés alapja az, hogy mely kérdések szemszögéből vizsgáljuk a témát. A szerző a gyakorlati aspektusokat veszi figyelembe elsősorban, ami azt jelenti, hogy a fő vizsgálati szempont részéről az, hogy milyen hozzáadott értéket képvisel a schengeni értékelő mechanizmus a schengeni tagállamok biztonsága szempontjából. Természetesen a legfontosabb rögzíteni, hogy milyen jogalapon kerül végrehajtásra az ellenőrzés. A schengeni *acquis* – a schengeni vívmányoknak az Európai Unióról szóló szerződéshez és az Európa Unió működéséről szóló szerződéshez csatolt 19. jegyzőkönyvvel összhangban az unió keretébe beillesztett rendelkezései és az azokon alapuló, illetve azokkal egyéb módon összefüggő jogi aktusai – alapján az Európa Tanács 1053/2013/EU rendelete határozza meg az értékelés menetét. A rendelet célként fogalmazza meg az értékeléssel kapcsolatban, hogy annak ellenőrzése szükséges, teljesülnek-e a schengeni vívmányok, valamint az alkalmazásukhoz szükséges feltételek azokban a tagállamokban, amelyek csatlakoztak a szerződéshez. A tagállamok és az Európai Bizottság együttesen felelnek a rendeletben meghatározott értékelési és monitoring mechanizmus végrehajtásáért, amelyhez a schengeni vívmányok végrehajtásában részt vevő uniós szervek,

hivatalok és ügynökségek is támogatást nyújtanak. Az értékelések a schengeni vívmányok valamennyi területére kiterjedhetnek, beleértve a külső határok, a vízumpolitika, a Schengeni Információs Rendszer, az adatvédelem, a rendőrségi együttműködés és a büntetőügyekben folytatott igazságügyi együttműködés területén hozott kísérő intézkedések tagállami alkalmazásának hatékonyságát és eredményességét, a visszatérési tevékenységet, valamint a belső határellenőrzések megszüntetését is. Valamennyi értékelésben figyelembe kell venni a schengeni vívmányok megvalósulását, az azokat alkalmazó hatóságok működését.

Magyarország 2019. évi schengeni értékelése

Magyarországon – 2013-at követően – 2019-ben került sor a tervezett komplex schengeni értékelés végrehajtására. Természetesen az ellenőrzés megkezdése előtt a kialakított gyakorlatnak megfelelően Magyarország is elkészítette – az Európai Bizottság által előzetesen megküldött kérdőív alapján – az értékelését. Ezzel egy időben a fent említett rendelet alapján a Frontex augusztus 31-ig – a megbízatásának megfelelően – kockázatelemzést nyújtott be az Európai Bizottságnak és a tagállamoknak Magyarországról. A kockázatelemzés egyebek mellett kiterjed az illegális bevándorlásra és a külső határokon, az operatív környezetben bekövetkezett jelentősebb változásokra, és ajánlásokat fogalmaz meg arra vonatkozóan, hogy a következő évi értékelések mely prioritásokra irányuljanak. Ezen ajánlásokban hivatkozni kell a külső határok azon konkrét szakaszaira és azon konkrét határátkelőhelyekre, amelyek értékelését a következő évben a többéves értékelési program keretében el kell végezni. A kockázatelemzést az Európai Bizottság késedelem nélkül megküldte a Parlamentnek és a Tanácsnak. A fenti előkészületeket követően kezdődött meg Magyarország tervezett schengeni értékelése. A szerző érintettsége okán a továbbiakban csak a szárazföldi, légi, valamint visszatérési modulban végrehajtott ellenőrzésekre kíván kitérni, az egyéb modulokban végrehajtott ellenőrzésekre nem.

A tényleges helyszíni értékeléseket a fent említett területeken három szakértői csoport hajtotta végre:

- egy helyszíni csoport az európai integrált határigazgatás koncepciójának megvalósítását és Magyarország szárazföldi határait ellenőrizte 2019. szeptember 15. és 20. között;
- ugyanezen időszakban egy másik a légi határokat ellenőrizte;
- a harmadik szakértői csoport pedig a visszatérés területének bejelentett helyszíni ellenőrzését hajtotta végre – hazánkban első ízben – 2019. október 6. és 11. között.

A szakértői csoportokban az Európai Bizottság, a tagállamok szakértői és a Frontex, valamint az EU Alapjogi Ügynökségének megfigyelői vettek részt. A helyszíni ellenőrzés Magyarország tekintetében – mindegyik modulban – egy központi prezentációval kezdődött, ahol az ellenőrző bizottság részére átfogó előadásban ismertetésre került az ellenőrzött területek feladatellátásának helyzete, azok a szakmai, társadalmi és technikai tényezők, amelyek jelentősen befolyásolják a tevékenység ellátását, valamint az adott területeken végrehajtott fejlesztések, amelyeket Magyarország jó gyakorlatként ítél meg. A prezentációt követően került sor az értékelő bizottság szakértőinek kérdéseire is. Megállapítható, hogy a feltett kérdések szakmaiak voltak, és főképpen arra irányultak, hogy Magyarország az elmúlt időszak migrációs kihívásainak hogyan tudott megfelelni, valamint ezt hogyan illesztette a schengeni gyakorlatba. A központi prezentációt követően került sor az előzetesen kijelölt helyszínek ellenőrzésére. A szárazföldi modulban a schengeni külső határszakaszok közül az ukrán, a román, illetve a szerb határszakaszon került sor a megyei rendőr-főkapitányságok – mint területi szintű szervek – és határrendészeti kirendeltségek – mint helyi jogállású szervek – ellenőrzésére. A légi modul tekintetében a Liszt Ferenc, valamint a debreceni nemzetközi repülőtereken hajtott végre helyszíni ellenőrzést az értékelő bizottság, míg a vízi határszakaszon a mohácsi átkelőhely tevékenységét monitorozta.

A fenti három modulban az alábbi kérdéskörök kerültek ellenőrzésre a schengeni értékelő bizottságok által.

1. Integrált határigazgatás (IBM modell) hazai megvalósulása a gyakorlatban, valamint az, hogy e tevékenység hogyan kapcsolódik a schengeni tagállamok és a Frontex stratégiájához. Kiemelendő, hogy Magyarország – talán a tagállamok közül elsőként – kidolgozta az integrált határigazgatásra vonatkozó cselekvési tervét, amely tiszta és jól strukturált célokat határoz meg a 2019–2021-es évekre vonatkozóan és ezt a cselekvési tervet a kormány hagyta jóvá.
2. Nemzetközi együttműködés helyzete a határigazgatásban. Azon túl, hogy a magyar határrendészeti szerveknek a fent említett IBM stratégiában kidolgozott együttműködési rendszere van miniszteriális és országos szinten, a területi és helyi szinteken is részletesen kidolgozásra és megvalósításra kerül a szomszédos országok határrendészeti szerveivel a napi szintű közös feladatellátás. Kiemelendő itt a közös kapcsolattartási szolgálati helyek szerepe, a közös járőrözés végrehajtása, valamint a kiemelt migrációs útvonalon található országokba (Törökország, Moldávia, Szerbia, Koszovó,

Bosznia) kiküldött szakértők, illetve támogató egységek szerepe. Ezen túl Magyarország aktív partnere a Frontex által szervezett közös fellépéseknek és képzéseknek is. Ehhez kapcsolódik, hogy Magyarország rendelkezik a közös európai határrendészeti és visszatérési fellépéshez szükséges nemzetközi rendőri kontingenssel, amelyet a Frontex részére ajánlhat fel közös tevékenységek végrehajtására.

3. A humán erőforrás helyzete a határrendészeti szolgálati ágánál. Ez a terület az elmúlt időszakban nemcsak a határrendészeti szolgálati ágánál, hanem az egész rendőrségen belül kiemelt kérdés volt. A szervezet állománymegtartó képessége a kialakult gazdasági helyzetben csökkent, azonban a rendőrség jogszabályban és nemzetközi szerződésekben meghatározott szakmai feladatai folyamatosan nőttek. Elég itt kiemelni az új átkelőhelyek nyitását a szomszéd országokkal közösen, az évente dinamikusan növekedő utasforgalmat, a 2015-től a balkáni migrációs útvonalakon jelenlévő kihívásokat, amelyek egyenként és összességükben is komoly humán erőforrásokat igényelnek. Ezen a területen jelentős kihívásnak kell megfelelni a képzések és a továbbképzések terén is, hiszen nemcsak az újonnan érkező állomány tudásszintjét kell biztosítani, hanem a régebben szolgálatot teljesítők részére is biztosítani kell az aktuális ismeretek elsajátítását. A hatékony határrendészeti tevékenység ellátásához szükséges volt a Készenléti Rendőrség, valamint a honvédség kijelölt állományának bevonása és kiképzése. A képzések hatékonyságának növelése érdekében külön intézkedéseket kellett meghozni mind területi, mind helyi szinten, hogy a feladatot ellátó állomány rendelkezzen a szolgálat ellátáshoz szükséges tudással, azonban minél hamarabb beosztható legyen a részére elrendelhető szolgálatba. Ennek egyik kidolgozott gyakorlata, hogy a tiszthelyettesképzésben 216 óra elméleti képzést követően kerül sor a 600 órás gyakorlati képzésre, ahol a hallgatók szakmai feladatok ellátása mellett sajátítják el a szükséges ismereteket.
4. Kockázat elemzése, értékelése. A határrendészeti szakterületen kialakított elemző-értékelő tevékenységnek nemcsak a hazai kihívásokat, hanem a schengeni övezetet érintő minden olyan jelenséget számba kell vennie, ami jelentősen befolyásolja a határőrizeti és idegenrendészeti rendszer működését. Ezen elemzéseknek 360 fokban kell lefednie az adott terület kihívásait. Magyarországon az Országos Rendőr-főkapitányságon az elemző értékelő osztály látja el a hazai és nemzetközi szervezetek közötti koordinációt, azonban ez nem jelenti azt, hogy a helyi és területi szervek mentesülnek a saját kockázatelemzési rendszerük kialakításától. Havi szinten kerül elemzésre

a határhelyzetkép, amelyet minden határrendészeti és idegenrendészeti szerv megkap, és ennek, valamint a saját adatainak függvényében alakítja ki azokat a prioritásokat, amelyeket a napi munka során fokozottan ellenőriz. Az elemző-értékelő munka nem egyirányú folyamat, hanem az információk folyamatos koordinációjáról szól, és ennek érdekében került kialakításra mind a három szinten (országos/területi/helyi) az a felelős szakértői csoport, akik a koordinációs tevékenységet napi szinten ellájtják. Ezen tevékenység további eleme a Frontex által biztosított információk napi szintű alkalmazása, amelynek egyik alapja az EUROSUR rendszer folyamatos feltöltése és elemzése.

5. Visszatérési tevékenység végrehajtása. Ezen a modulon belül három témakört vizsgált a schengeni értékelő bizottság:
  - a tagállami kiutasítási, kitoloncolási és a beutazási és tartózkodási tilalmak érvényesítési gyakorlata;
  - a személyi szabadságot korlátozó intézkedések végrehajtásának helyzete (előállítások, idegenrendészeti őrizetek), az erre a célra kialakított épületek megfelelése, valamint az ezzel kapcsolatos emberi jogi normák megvalósulása és biztosítása;
  - a közös nemzetközi tevékenység megvalósulásának helyzete [közös visszatérési műveletekben való részvétel, az azokhoz szükséges, úgynevezett nemzetközi pool-ba (tagállamok nemzeti szakértőiből álló egység) delegált állomány képzettsége/képességei].

Az értékelő bizottság a fent említettek alapján központi prezentáció keretében kapott tájékoztatást a magyar idegenrendészeti gyakorlatról, majd a fent említett időpontban meglátogatta a Repülőtéri Rendőri Igazgatóság által fenntartott őrzött szállást és a repülőtér tranzit zónájában a visszairányított személyek részére kialakított őrzött objektumot, a nyírbátori őrzött szállást, a röskei tranzitzónát, a főti gyermekotthont, továbbá találkozott az ügyészség, a gyermekvédelem, és a nemzetközi szervezetek képviselőivel is. Az ellenőrzés során hangsúlyos kérdés volt a nemzeti beutazási és tartózkodási tilalmak elrendelésének gyakorlata, a kitoloncolásra váró személyek részére jogorvoslati lehetőségek biztosítása, a kísérő nélküli kiskorúakkal kapcsolatos nemzeti idegenrendészeti gyakorlat. A tranzitzóna ellenőrzése során az értékelő bizottság és a magyar képviselők között az Európai Bizottság mandátumával kapcsolatban ellentétes álláspont alakult ki, ami az ellenőrzés végrehajtását nem akadályozta, azonban írásbeli előzetes jelentés hiányában a magyar fél ezzel kapcsolatos hivatalos álláspontját még nem tudta kifejteni.

Összegzés

A fent említett modulokban végrehajtott ellenőrzések tapasztalatairól általánosságban elmondható, hogy a szárazföldi, a légi és a vízi modulokban Magyarország rendelkezik előzetes ellenőrzési jelentéssel, amelyben az értékelő bizottság nem állapított meg schengeni normát sértő gyakorlatot, és több esetben azonosított jó gyakorlatokat, amelyek más schengeni tagállamoknak is mintául szolgálnak. Megfogalmaztak olyan ajánlásokat, amelyek elősegítik a külső határok őrzetének javítását, fejlesztését, valamint a közös schengeni tevékenység hatékonyabb végrehajtását. Ezek tekintetében – a jelentés elfogadását követően – Magyarország intézkedési tervet készít abból a célból, hogy még hatékonyabbá tegye a schengeni követelmények megvalósulását. Sajnálatos módon a visszatérési modul tekintetében – az értékelő bizottság írásbeli előzetes jelentésének hiánya miatt – nem rendelkezünk érdemi információval az ellenőrzés megállapításával kapcsolatban, azonban belügyminisztériumi szinten intézkedés történt az Európai Bizottság felé a hiányosság pótlására. Összességében megállapítható, hogy az ellenőrzésben érintett magyar rendvédelmi szervek jól teljesítettek a schengeni értékelés kapcsán, és nemcsak az ellenőrzés időpontjában, hanem a napi tevékenységük során is biztosítják a schengeni normák érvényesülését. A következő időszak jelentős kérdéseket vet fel a schengeni együttműködés területén, hiszen mint említésre került, újabb kihívásokkal is szembesülnie kell a tagállamoknak – lásd a világban kialakult pandémiás helyzet kezelését –, és a korábbi kihívások is súlyos terheket rónak a tagállamok rendészeti szerveire. Ahhoz, hogy a talán legnagyobb schengeni vívmány, a szabad mozgás joga fennmaradjon, sokat kell tenni tagállami és uniós szinten is. Ennek egyik alapkőve a schengeni értékelési mechanizmus fejlesztése és transzparens végrehajtása. Ez képes fenntartani azt az objektív helyzetet, amikor a tagállamok a kialakult bizalmi helyzetet biztosítani tudják egymás és az állampolgárok irányába is, és a szigorú külső határos és visszatérési gyakorlattal biztos alapot nyújtanak egy jól prosperáló európai együttműködéshez.

A cikkben található online hivatkozások

URL1: *Schengen: valóban veszélyben van a belső határok nélküli Európa?* <https://www.europarl.europa.eu/news/hu/headlines/priorities/biztonsag/20180525STO04311/schengen-valoban-veszelyben-van-a-belső-hatarok-nelkuli-europa>

URL2: *Iráni-amerikai viszály: A hatalmi harc origójában Irak áll.* <https://www.vajma.info/cikk/tukor/8017/Irani-amerikai-viszaly-A-hatalmi-harc-origojaban-Irak-all.html>

URL3: *A Tanács véglegesen elfogadta a határregisztrációs rendszert.* <https://www.consilium.europa.eu/hu/press/press-releases/2017/11/20/entry-exit-system-final-adoption-by-the-council/>